

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20.04.2005, sp. zn. 4 Tz 7/2005, ECLI:CZ:NS:2005:4.TZ.7.2005.1

Číslo: 58/2005

Právní věta: I. Možnost seznámit se s obsahem zvukového záznamu o průběhu hlavního líčení je součástí práva obviněného na obhajobu. Proto k žádosti obviněného nebo jeho obhájce soud podle okolností případu určí, zda umožní přehrání takového záznamu nebo poskytne jeho kopii. II. Soud, o jehož protokol jde, je povinen podle § 57 odst. 1 tr. ř. rozhodnout o každé námitce proti protokolu o hlavním líčení nebo veřejném zasedání, a to pouze na základě její důvodnosti. Nemůže tuto povinnost opomenout jen proto, že námitka je nedostatečně konkrétní. III. Rozhodujícím podkladem pro závěr o tom, co bylo v hlavním líčení kýmkoli řečeno, je zvukový záznam pořízený v hlavním líčení podle § 55b odst. 1 tr. ř. Z písemně vyhotoveného protokolu o hlavním líčení (§ 55b odst. 2 tr. ř.) soud při svém rozhodování vychází za předpokladu, že se nevyskytne žádná pochybnost o jeho správnosti ve smyslu obsahového souladu se zvukovým záznamem.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.04.2005

Spisová značka: 4 Tz 7/2005

Číslo rozhodnutí: 58

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Protokol, Zvukový záznam

Předpisy: § 55b tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného J. Č. rozhodl tak, že rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci byl porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1, § 259 odst. 3 tr. ř. a v řízení předcházejícím v ustanovení § 2 odst. 13 tr. ř. v neprospěch obviněného.

Napadený rozsudek Vrchního soudu v Olomouci proto zrušil a zrušil též jemu předcházející rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2003, sp. zn. 11 T 28/2000.

Současně Krajskému soudu v Brně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2003 sp. zn. 11 T 28/2000, byl obviněný J. Č.

uznán vinným trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák., jehož se dopustil tím, že jako předseda představenstva CA, a. s., dne 22. 12. 1997 v Ř. předstíral v sídle společnosti S., a. s., že uzavírá smlouvu o uzavření budoucí smlouvy o postoupení pohledávky za dlužníkem Fakultní nemocnicí se sídlem v B. v částce 40 662 757,05 Kč za cenu 95 % z této pohledávky, poté dne 23. 12. 1997 uzavřel za CA, a. s., s Fakultní nemocnicí se sídlem v B. dohodu o úhradě dluhu, ve které se za CA, a. s., zavázal koupit mj. i pohledávku S., a. s., za dlužníkem Fakultní nemocnicí se sídlem v B., přestože CA, a. s., pohledávku S., a. s., za Fakultní nemocnici se sídlem v B. nekoupila, ani neměla CA, a. s., se S., a. s., uzavřenou smlouvu o postoupení této pohledávky, Fakultní nemocnice se sídlem v B. poukázala na účet CA., a. s., dne 29. 12. 1997 částku 30 000 000 Kč a dne 30. 12. 1997 částku 18 619 259 Kč, poukázané finanční prostředky byly na pokyn obviněného použity ještě v průběhu ledna blíže nezjištěným způsobem, následně koncem ledna roku 1998 předstíral, že za CA., a. s., uzavírá se S., a. s., smlouvu opatřenou datem 29. 12. 1997 o postoupení pohledávky za cenu 40 662 757,10 Kč, splatnou do dne 27. 2. 1997, přestože věděl, že CA., a. s., nemá z čeho cenu za postoupenou pohledávku uhradit, k uhrazení ceny nedošlo a tímto jednáním způsobil S., a. s., škodu v celkové výši nejméně 40 662 757 Kč.

Za to mu byl ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 14. 4. 2003, sp. zn. 39 T 18/2000 a usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 10. 2003, sp. zn. 5 To 58/2003, uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání 10 let, k jehož výkonu byl zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Dále byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu působení ve statutárních orgánech obchodních společností všeho druhu na 10 let. Současně byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 4. 2003, sp. zn. 39 T 18/2000, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný J. Č. odvolání, o němž rozhodoval Vrchní soud v Olomouci ve veřejném zasedání. Svým rozsudkem ze dne 20. 9. 2004, sp. zn. 2 To 31/2004, podle § 258 odst. 1 písm. b), e), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek soudu prvního stupně zrušil ve výroku o uloženém trestu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. při nezměněném výroku o vině obviněnému uložil za trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák. ve znění zák. č. 265/2001 Sb. z napadeného rozsudku a za sbíhající se trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák., kterým byl uznán vinným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 14. 4. 2003, sp. zn. 39 T 18/2000, který nabyl právní moci ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 10. 2003, sp. zn. 5 To 58/2003, souhrnný trest odnětí svobody na 9 let. K výkonu tohoto trestu obviněného zařadil do věznice se zvýšenou ostrahou. Dále mu uložil trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu působení ve statutárních orgánech obchodních společností všeho druhu a družstvech na 10 let. Zároveň došlo ke zrušení výroku o trestu z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 4. 2003, sp. zn. 39 T 18/2000, jakož i všech dalších rozhodnutí na tento výrok obsahově navazujících, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Proti posledně citovanému rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. 9. 2004, sp. zn. 2 To 31/2004, podal ministr spravedlnosti podle § 266 odst. 1 tr. ř. stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného J. Č. Podle jeho názoru byl napadeným rozsudkem porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1, § 258 odst. 1 písm. a) tr. ř. ve vztahu k ustanovením § 2 odst. 5, 6, § 38 tr. ř. a § 250 odst. 1, 4 tr. zák. v neprospěch obviněného.

Procesní pochybení soudu prvního stupně podle ministra spravedlnosti mimo jiné spočívá v tom, že dne 12. 11. 2003 obhájce obviněného Mgr. Z. H. požádal písemně soud prvního stupně o pořízení kopie zvukových záznamů ze všech dosavadních hlavních líčení ve věci za účelem přípravy závěrečné řeči, případně návrhů na provedení důkazů. Soud prvního stupně nejprve vůbec nereagoval a po urgenci teprve dne 21. 4. 2004, tedy více než měsíc po konání závěrečného hlavního líčení, sdělil, že žádosti nelze vyhovět, neboť není v souladu s trestním řádem. Protože v mezidobí Mgr. Z. H. obdržel

část protokolů z předchozích hlavních líčení, přičemž protokolace se podle jeho kusých a stručných poznámek a paměti lišila od skutečného obsahu provedených důkazů, podal dne 24. 11. 2003 písemně námitky do protokolu. Tyto námitky měly být konkretizovány po obdržení kopií zvukových záznamů, k čemuž nedošlo. O těchto písemně podaných námitkách nebylo nikdy podle § 57 odst. 1 tr. ř. rozhodnuto. Mgr. Z. H. podal písemně námitky v době, kdy byl nadále osobou oprávněnou a povinnou vykonávat obhajobu, neboť další obhájce (nepočítá-li se exekutor Mgr. J. C.) Mgr. T. P. byl ustanoven teprve opatřením soudu ze dne 28. 11. 2004.

Shora popsány postupů soudu prvního stupně, jejichž údajnou správnost potvrdil soud odvolací, došlo rovněž k významnému poškození práv obviněného, který má ze zákona právo seznámit se s nezkrášenou podobou důkazů, na základě nichž bude rozhodováno o vině či nevině. Pokud jde o pořízení kopií zvukových záznamů z hlavních líčení, či přístup k nim, obviněný ve stadiu soudního řízení musí mít v rámci výkonu obhajoby neomezený přístup ke všemu, co bylo k projednávání trestní věci shromážděno, tím spíše pak k originálnímu obsahu důkazů, provedených v jeho přítomnosti. Mimo jiné je nutné i k reálnému naplnění práva podávat námitky do protokolu, jež lze konkretizovat právě porovnáním protokolu a zvukového záznamu. Opačný přístup soudu prvního stupně, potvrzený odvolacím soudem, nutno považovat za přístup příčící se zákonu a v rozporu s právy obviněného.

Za zcela nezákonný je podle stěžovatele nutno považovat postup odvolacího soudu v tom směru, kdy na jednu stranu v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, že obviněný námitky nekonkretizoval ani v rámci odvolacího řízení a zcela tak přešel povinnost soudu prvního stupně o nich rozhodnout řádným usnesením s právem stížnosti, na druhou stranu v tomtéž rozhodnutí popírá právo obviněného k přístupu ke zvukovým záznamům, resp. pořízení kopií z nich, na základě nichž bylo možno námitky konkretizovat.

V další části odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti zpochybnil i věcnou správnost napadeného i jemu předcházejícího rozhodnutí.

V závěru stížnosti pro porušení zákona proto ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. výše uvedené porušení zákona v neprospěch obviněného vyslovil, podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek Vrchního soudu v Olomouci zrušil, včetně dalších rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a poté, aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Ke stížnosti pro porušení zákona se písemně vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství. Pokud se týká procesních námitek vyjadřujících porušení práva obviněného na obhajobu, odkázal na příslušné pasáže v odůvodnění rozsudku odvolacího soudu, z nichž vyplývá, že k porušení tohoto práva obviněného J. Č. nedošlo tím, že obhájci obviněného nebyly pořízeny kopie zvukových záznamů z hlavních líčení, jak to požadoval. V závěru svého vyjádření navrhl, aby Nejvyšší soud podanou stížnost pro porušení zákona zamítl, jako nedůvodnou.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející a dospěl k následujícím zjištěním a závěrům.

Aby vůbec bylo relevantní zabývat se věcnými výhradami ministra spravedlnosti vůči napadenému rozhodnutí, případně vůči rozhodnutí soudu prvního stupně, bylo nejprve nezbytné vyřešit námitky stěžovatele, jež ve svém souhrnu zpochybňují zachování práva obviněného na obhajobu. Konkrétně se jedná o to, zda obviněný resp. jeho obhájce, měl nárok na získání kopií zvukových záznamů o průběhu úkonů, v daném případě hlavního líčení, zda měl a vůbec má právo ověřit si souladnost

obsahu pořízeného protokolu s obsahem zvukového záznamu a jakým způsobem to provést, a jak je v těchto případech třeba nahlížet a řešit případnou námitku proti protokolaci.

Zároveň je třeba zdůraznit, že všechny zmíněné procesní námitky byly obsaženy v odvolání, které proti rozsudku soudu prvního stupně obviněný podal a odvolací soud se jimi ve svém rozhodnutí zabýval. Konkrétně uvedl, že odvolací argumentaci obviněného je třeba odmítnout. Zvukové záznamy pořizované soudem o průběhu hlavního líčení slouží soudci jako pomůcka pro vypracování protokolu o hlavním líčení, případně pro obraz dalších oprávněných orgánů o průběhu jednání před soudem. Kopie nosiče pořízeného zvukového záznamu tvořící součást spisového materiálu se ani přes žádost některé ze stran těmto stranám neposkytuje. Obviněný a jeho obhájce tak nemohli být zkráceni v právu na obhajobu. Obviněný využil svého práva a pořídil si na své náklady kopii spisu. Vůči protokolaci neuplatnil žádné konkrétní námitky, o nichž by měl soud prvního stupně rozhodnout. Obecné námitky, že poznámky obviněného a jeho obhájce se neshodují s přepisem záznamu o jednání pořízeném soudem, nezakládají povinnost soudu postupovat jinak, než v dané věci krajský soud postupoval. K tomu odvolací soud dodal, že námitky proti protokolaci nebyly konkretizovány ani v odvolacím řízení.

Pokud jde o výhrady proti procesnímu postupu soudu prvního stupně, jenž obhájci obviněného neumožnil prověřit si souladnost vypracovaného protokolu o hlavním líčení se zvukovým záznamem, který byl u hlavního líčení pořizován a taktéž, že nerozhodl o námitkách obhájce proti protokolaci, lze se stížností pro porušení zákona souhlasit..

Z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že ve dnech 13. 11. 2003 a 24. 11. 2003, obhájce obviněného požádal o pořízení kopií zvukových záznamů hlavních líčení konaných ve věci obviněného a podal námitku proti protokolaci v téže věci. Za správný lze označit názor odvolacího soudu, že požadavek Mgr. Z. H. na pořízení a poskytnutí kopií zvukových záznamů průběhu hlavního líčení nevyplývá z žádného existujícího ustanovení trestního řádu a pokud jeho oprávněnost jmenovaný obhájce opíral pouze o ustanovení § 65 a § 55b tr. ř., nelze s ním souhlasit. Z prvně citovaného ustanovení trestního řádu vyplývá právo obviněného a jeho obhájce nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování a osobních údajů svědka podle § 55 odst. 2 tr. ř. (tzv. utajený svědek), činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí. Obhájce obviněného pak má podle § 41 odst. 6 tr. ř. samostatné právo ve všech stádiích trestního řízení vyžádat si předem kopii nebo přepis protokolu (§ 55) o každém úkonu trestního řízení. Ustanovení § 55b tr. ř. pak upravuje některé zvláštnosti protokolace řízení před soudem, pokud je o něm pořizován zvukový záznam. Z žádné jeho části nelze dovodit, že zvukový záznam je součástí spisu, naopak v odst. 7 je zakotveno, že zvukový záznam se uchová na nosiči informací spolu se spisem, a není-li jeho připojení ke spisu možné, poznamená se do protokolu nebo stručného záznamu místo jeho uložení. Z uvedeného je evidentní, že samotný trestní řád nepočítá s pořizováním kopií zvukového záznamu pro potřeby žádné ze stran trestního řízení, tedy včetně obviněného a jeho obhájce.

Na straně druhé je ale pravdou, že strany řízení musí mít možnost si ověřit, zda obsah protokolu o hlavním líčení není v rozporu s tím co bylo během hlavního líčení zachyceno nahrávacím zařízením na zvukový záznam. Takové právo sice rovněž není stranám řízení trestním řádem výslovně stanoveno, ale vyplývá ze samotného smyslu práva obviněného na obhajobu, které je ústavně zaručeným právem (viz čl. 37 odst. 2, čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod), v trestním řádu zakotveným zejména v ustanovení § 2 odst. 13 tr. ř. Zde je na místě citovat např. z rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. [I. ÚS 592/2000](#), v němž se mj. uvádí: „Právo na obhajobu je jedním z nejdůležitějších základních práv osob, proti nimž se trestní stíhání vede a směřuje k dosažení spravedlivého rozhodnutí, vydaného nejen v zájmu trestně stíhané osoby, ale nepochybně také v zájmu demokratického právního státu, založeného na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Stát proto musí zajistit takové podmínky, aby uvedené principy bylo možné realizovat cestou příslušných procesních záruk postavení obhájce i obviněného.“

Z ustanovení § 65 odst. 1 tr. ř. ve spojení s ustanovením § 41 odst. 6 tr. ř. lze dospět k závěru, že obviněný, resp. jeho obhájce si mohou opatřit kopii protokolu o hlavním líčení, případně do tohoto protokolu o hlavním líčení mohou bez větších problémů nahlédnout a pořídit si z něj výpisky či poznámky. Je-li o průběhu hlavního líčení pořizován zvukový záznam (§ 55b odst. 1 tr. ř.), do protokolu se zaznamená jeho podstatný obsah (§ 55b odst. 5 tr. ř.). To jinými slovy znamená, že v protokolu o hlavním líčení nemusí být zaznamenáno vše, co bylo v jeho průběhu zachyceno na zvukový záznam. Potom lehce může nastat situace, kdy obhájce obviněného má na úplnost protokolu z hlediska zachycení podstatného obsahu jiný názor, než vyšší soudní úředník či protokolující úředník, přibráný jako zapisovatel (viz § 55b odst. 2, 6 tr. ř.), nebo dokonce je toho názoru, že protokol o hlavním líčení z hlediska významu obsahu neodpovídá tomu co bylo v hlavním líčení tou kterou vyslýchanou osobou proneseno a zachyceno na zvukový záznam. Aby ale mohl vznést konkrétní námitku proti protokolaci (viz § 57 odst. 1 tr. ř.), což mj. byl jeden z argumentů odvolacího soudu, proč se ztotožnil s postupem soudu prvního stupně, který o námitce obhájce obviněného Mgr. Z. H. proti protokolaci nerozhodl, neboť vznesená námitka byla zcela obecná a nekonkrétní, musí mít obhájce obviněného resp. samotný obviněný právo zkonfrontovat přepis protokolu o hlavním líčení s obsahem jeho zvukového záznamu. Podle názoru Nejvyššího soudu žádost obviněného nebo jeho obhájce, aby jim bylo umožněno přehrání pořízeného zvukového záznamu za výše naznačeným účelem, nemůže být soudem ignorována a bezdůvodně odmítnuta, neboť tímto postupem je v konečném důsledku realizováno právo obviněného na obhajobu. (S ohledem na zásadu rovnosti stran, viz Čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, pak nelze toto právo odeprít ani státnímu zástupci).

S ohledem na uvedené důvody, které vedly Nejvyšší soud k závěru, že nemůže být soudem bezdůvodně odmítnuta žádost obviněného nebo jeho obhájce, aby jim bylo umožněno přehrání pořízeného zvukového záznamu, konečně není možné trvat ani na stanovisku, že strana trestního procesu nemá nárok na pořízení kopie tohoto záznamu, jen s odkazem na skutečnost, že trestní řád pořizování takových kopií nepředpokládá. Získání kopie zvukového záznamu je vlastně jen umožněním seznámit se se zvukovým záznamem jiným technickým způsobem, než jeho poslechem při přehrání pracovníky soudu. Přitom s ohledem na rozmanitost trestních věcí, pokud jde o trvání hlavního líčení, může být v některých případech pro soud i pro stranu výhodnější z hlediska časové náročnosti a větší možnosti správně porovnat zvukový záznam s protokolem právě pořízení kopie. Proto k žádosti obviněného o to, aby mu bylo některou z těchto cest umožněno seznámit se s obsahem zvukového záznamu, soud podle okolností případu určí, zda umožní přehrání zvukového záznamu nebo poskytne jeho kopii.

V projednávaném případě předsedkyně senátu na žádost obhájce o pořízení kopií zvukových záznamů ze dne 13. 11. 2003 nereagovala, ani v hlavním líčení konaném dne 18. 11. 2003 se nesnažila předmětnou otázku s obhájcem obviněného vyřešit a poučit jej o tom, že je zde možnost přehrání zvukového záznamu u krajského soudu, popř. pokud takový postup by nebyl účelný, možnost pořízení kopie. Na pozdější námitku obhájce proti protokolaci hlavního líčení ze dne 24. 11. 2003 předsedkyně senátu taktéž nereagovala, jak byla povinna podle § 57 odst. 1 tr. ř., které stanoví, že o námitce proti protokolu o hlavním líčení a o veřejném zasedání rozhoduje soud, o jehož protokol jde, přičemž proti takovému rozhodnutí je přípustná stížnost. Bylo zcela nepodstatné, že vznesená námitka proti protokolaci byla nekonkrétní, neboť trestní řád nezakotvuje, že by rozhodováno mělo být pouze o konkrétní námitce proti protokolaci a proti námitce obecné rozhodováno být nemusí. Rozhodnuto musí být o každé takové námitce, a to pouze na základě její důvodnosti a to buď kladným či záporným způsobem (srovnej též č. 1/2002 Sb. rozh. tr.). V této souvislosti je ještě třeba poznamenat, že obhájce Mgr. Z. H. v závěru svého podání ze dne 24. 11. 2003 vysvětluje, že předmětnou nekonkrétní námitku proti protokolaci podal právě z toho důvodu, že nezná přesný obsah zvukového záznamu hlavního líčení.

S žádostí obhájce obviněného o pořízení kopií zvukových záznamů a jím vznesenou námitkou vůči protokolu o hlavním líčení se krajský soud nevypořádal ani v průběhu dalšího řízení včetně hlavního líčení konaného dne 10. 12. 2003. Předsdkyně senátu se nedotázala obviněného, resp. jeho nově ustanoveného obhájce Mgr. T. P., zda trvají na žádosti a námitce, případně zda je chtějí vzít zpět. Teprve poté, kdy Mgr. Z. H. ke Krajskému soudu v Brně podal dne 20. 1. 2004 písemnou urgenci k žádosti o pořízení kopií zvukových záznamů hlavních líčení, sdělila mu předsdkyně senátu přípisem, že jeho požadavek není v souladu s trestním řádem a upozornila jej, že od 18. 11. 2003 (což odporovalo ustanovením § 37 odst. 2 a § 38 odst. 1 tr. ř. ve spojení s obsahem spisu) není obhájcem obviněného.

Problém namítané nesprávnosti protokolu o hlavním líčení posléze nenapravit ani odvolací soud, ačkoliv z písemného odvolání obviněného vypracovaného obhájcem JUDr. O. Ch. i z vystoupení dalšího obhájce obviněného JUDr. M. ve veřejném zasedání bylo zjevné, že obsahem podaného opravného prostředku jsou i zmíněné procesní nedostatky v postupu krajského soudu. Vrchní soud pokud se hned nerozhodl z uvedených důvodů napadený rozsudek zrušit podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. ř. a věc nevrátil krajskému soudu k odstranění vad a k novému rozhodnutí, mohl se sám pokusit vytykané nedostatky odstranit tím, že měl obhájcům obviněného navrhnout přehrání zvukových záznamů hlavních líčení u vrchního soudu. V případě, že by rozpornosti mezi protokolem o hlavním líčení a zvukovými záznamy shledány nebyly, obhájci obviněného by buď vzali dříve podanou námitku proti protokolaci zpět a nic by již nebránilo konání veřejného zasedání před odvolacím soudem anebo by na ní trvali a v takovém případě by musela být předmětná věc vrácena krajskému soudu, aby nejdříve o vznesené námitce rozhodl podle § 57 odst. 1 tr. ř., neboť k posouzení správnosti protokolu o hlavním líčení byl oprávněn pouze tento soud.

Z protokolu o veřejném zasedání ze dne 20. 9. 2004 ani z ostatního obsahu trestního spisu navíc nevyplývá, že by si odvolací soud alespoň sám přehrál zvukové záznamy hlavních líčení a porovnal je s protokoly pořízenými protokolující úřednicí krajského soudu, aby tak mohl alespoň sám za sebe garantovat jejich obsahovou správnost, věrnost a v důsledku toho pak z nich mohl vycházet při hodnocení správnosti napadeného rozsudku soudu prvního stupně. Nestalo se tak zřejmě i proto, že odvolací soud nesprávně vycházel z předpokladu: „... že zvukové záznamy pořizované soudem o průběhu hlavního líčení slouží soudci jako pomůcka pro vypracování protokolu o hlavním líčení...“ a presumoval tak automaticky obsahovou správnost a bezvadnost ve spise založeného protokolu o hlavním líčení. Takovýto výklad byl jistě oprávněný před 1. 1. 2002, než byl do trestního řádu zákonem č. 265/2001 Sb. zaveden mj. zvukový záznam k zachycení úkonu, tedy i hlavního líčení (viz § 55a, § 55b tr. ř.). Od výše uvedeného data je třeba ale vycházet z toho, že rozhodujícím z hlediska obsahové správnosti a věrnosti toho, co bylo v hlavním líčení kýmkoli řečeno, je zvukový záznam pořízený v hlavním líčení. Přepsaný protokol o hlavním líčení je pak pomůckou, z níž soud při svém rozhodování vychází za předpokladu, že se nevyskytne žádná pochybnost o správnosti přepisu takového protokolu.

Nejvyšší soud tudíž mohl uzavřít přezkoumání celé této problematiky konstatováním, že Krajský soud v Brně nepostupoval v souladu s obsahem i smyslem celé řady ustanovení trestního řádu (§ 37 odst. 2, § 55b, § 57 odst. 1, § 65) a ve svém celku pak nedostal své povinnosti umožnit obviněnému plně uplatnění práv na obhajobu (viz § 2 odst. 13 tr. ř.) Vrchní soud v Olomouci pochybil tím, že výše popsany postup soudu prvního stupně za vadný neoznačil, naopak se s ním ztotožnil a prohlásil jej za souladný s trestním řádem. Tím nesplnil svoji přezkumnou povinnost vyplývající z ustanovení § 254 odst. 1 tr. ř. a nesprávně pak ve věci sám meritorně rozhodl ve výroku o trestu postupem podle § 259 odst. 3 tr. ř.

Na tomto základě pak Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. výše zmíněné porušení zákona, ke kterému došlo v neprospěch obviněného J. Č., vyslovil, poté podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek Vrchního soudu v Olomouci i jemu předcházející rozsudek Krajského soudu v Brně, jakož i

všechna další rozhodnutí, která na zrušené rozsudky obsahově navazovala, pokud touto změnou pozbyla svého podkladu. Věc pak podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal Krajskému soudu v Brně, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. To jinými slovy znamená, že krajský soud v souladu s tím, co bylo výše naznačeno, umožní obhájci obviněného přehrání zvukových záznamů o průběhu hlavních líčení podle jeho požadavku, popř. zajistí pro něho vyhotovení kopie těchto záznamů, bude-li to účelnější, než jejich přehrání. Poté obhájce vyzve, aby dosud obecně vznesenou námitku vůči protokolu o hlavním líčení zkonkretizoval a pokud obhájce námitku nevezme zpět, krajský soud o ní rozhodne postupem podle § 57 odst. 1 tr. ř. V případě, že proti jeho usnesení bude podána stížnost, o této bude muset rozhodnout Vrchní soud v Olomouci. Teprve po vyjasnění otázky správnosti protokolace hlavního líčení bude moci být ve věci s konečnou platností meritorně rozhodnuto o vině a případném trestu obviněného J. Č.

Právě okolnost, že zmíněná otázka protokolace, která v daném případě bezprostředně souvisela s právem obviněného na obhajobu, zůstala v předchozím řízení neobjasněna a nerozhodnuta v souladu s trestním řádem, zabránila Nejvyššímu soudu, aby se zabýval i věcnými námitkami stížnosti pro porušení zákona zpochybňujícími výrok o vině a tím i výrok o trestu v rozhodnutích soudu prvního a druhého stupně. Nejvyšší soud by totiž mohl vycházet z pouhých skutkových předpokladů a nikoli nepochybných zjištění a tím by jeho vlastní závěry byly spekulativní, což by byl postup zcela nepřijatelný a zároveň odporující zákonu.